جەر جۇزىنىڭ ەڭبەكشىلەرى بىرىگىڭدەر!

جالپى وداقتىق كومۋنيس (بولشەبىك) پارتياسى

ەڭبەكشى قازاق

كۇندە شىعادى.

قازاقستان ولكەلىك كەڭەس كامىتەتى مەن ولكەلىك ق. ك. پ. (ب) كامىتەتىنىڭ گازەتى.

1921 - نىشى جىل نويابردىڭ 7 - سىندە شىعا باستادى.

ЭНБЕКШИ КАЗАК
ЕЖЕДНЕВНЫЙ ОРГАН
ЦИК и Крайкома В. К. П. (б)
КАЗРЕСПУБЛИКИ.
Год издания пятый.
Адрес: Кзыл-Орда, редакция газеты „Энбекши Казак".

گازەت باعاسى:
ءبىر ايعا 1 سوم 45 تيىن
ءۇش ايعا 3 سوم 90 تيىن
ءبىر جىلعا 5 سوم 80 تيىن

№ 71 (508) — 1926 - جىل، اپرەلدىڭ 2 - ءى، جۇما — № 71 (508)

قازاقستاننىڭ قابىرعا گازەتتەرىنە بايعە.

بارلىق قابىرعا گازەتتەرىنىڭ شىعارۋشىلارىنا، پارتيا، جاستار ۇيالارىنا، بارلىق مەكەمەلەرگە.

قىتايدا اقشا شىعارۋ ماسەلەسىندە داعدارىس بولىپ تۇر.

امەريكە كەنسەلەرى كەڭەستەر وداعىنا قاتىناسقىسى كەلەدى

قىتايدا اقشا داعدارىسى.

ماسكەۋ 31|III. پەكيننەن حابار...

قىتاي

امەريكە كەڭەس وداعى

نيۋ يورك. ...

پولشادا ورت

كەڭەس ەلشى تەرىسى قۋىلدى.

بەرلين. ...

گەرمان ەلىندە

ەۋروپادا سوعىس قاۋپى.

قوسشى وداعى مەن جەر جۇمىسى

قازاقستاندا شيەلەنىسكەن قيىن ماسەلە جەر ماسەلەسى. ...

ەل ىشىندەگى كاپەرەتيبتەردىڭ جايى.

قازاعىستان ورتالىق اتقارۋ كامىيتەتىنە قۇتتىقتاۋ تەلگرامى.

وزبەكستانداعى قازاق، قاراقالپاق ەڭبەكشىلەرىنىڭ ورتالىق اۋدانى بولعان ەكىرام ەلىنىڭ كەڭەستەرىنىڭ ٴبىرىنشى سەزى، قازاعىستان وكىمەتىنىڭ وزبەكستاندا قالعان قازاق، قاراقالپاقتاردى ادەبيەت، اعارتۋ جاعىنان كورگەزىپ، جەتەكشى بولىپ وتىرۋلارىن تىلەپ قازاعىستان ورتالىق كەڭەس اتقارۋ كامىيتەتىن قۇتتىقتايدى.

سونىمەن قاتار مۇنان بىلاي بىزدەردى ساقتاۋ، ساۋات اعارتۋ جاعىنان كوتەرىپ، كورگىزىپ، جول كورسەتىپ، ورىندىقتا كومەكتەن ايامايدى دەگەن جورالاردىڭ باسىنداعى كوڭىلى كەستىي تىلەكتەرىن بىلدىرەدى.

جاساسىن ەكىرام ەلى ەڭبەكشىلەرىنىڭ ادەبيەت، باسپا سوز جۇزىندەگى قاسارى تانعان قازاعىستان وكىمەتى.

جاساسىن قازاعىستان ەڭبەكشىلەرى مەن ورتالىق ەكىرام ەلى ەڭبەكشىلەرىنىڭ ماداني، اعارتۋ ىستەرىندەگى قاتىناسى، بايلانىسى!

سەزد پرەزىدىۋمى.

تەلگرام قابارلارى

بودجەت كەمىسىيەسىنىڭ تولىق جىيلىسىندا

افشا كامىسەرى بىرىيۋقاۋىپ جولداستىڭ ٴسوزى

ماسكەۋ 31|III كەڭەستەر وداعىنىڭ افشا كەمىسەرى بىريۋقاۋىپ جولداس كەڭەستەر وداعى ورتالىق اتقارۋ كامىيتەتى جانىنداعى بودجەت كەمىسىيەسىنىڭ تولىق جىيلىسىنىڭ مارتتىڭ 30 ىنداعى ماجىلىسىندە بىلاي دەدى:

- ٴبىزدىڭ بودجەتتىڭ راسقوت ...

... مىلليارد، 250 مىلليون سوم بولاتىن كورىنەدى. ٴبىزدىڭ ەسەپتەپ شىعارۋىمىزدىڭ جالپى جيىنى بىلاي: جەرگىلىكتى قوسقاندا كىرىس 4 مىلليارت 900 مىلليون سوم، شىعىس 4 مىلليارت، 990 مىلليون سوم بولىپ ... بودجەتتىڭ ... كىرىس 136 مىلليون سوم شىعىس 149 ... سوم بولسا ... كىرىس 260 مىلليون، شىعىس 222 مىلليون سوم بولىپ وتىر. جەرگىلىكتى بودجەتتىڭ ... بىلتىرعىعا قاراعاندا 200 پىروسەنت ...

گۋبەرنە حابارلارى

سەمەي

●● اۋىل شارۋاشىلىعىن جولعا سالۋ - سەمەي گۋبەرنەسىندە اۋىل-شارۋاشىلىعىن جۇمىسىنا تۇرلى شارالار قولدانىلىپ جاتىر: «ارجەردەن اۋىل-شارۋاشىلىق بۇيىمدارى اشىلادى، بيىلعى جازدا اگرونومدىق ورىنداردا ۋلگى-ورىندا جەرلەرى ۇيىستىرىلماق، شارۋالارعا جەردە اۋىل-شارۋاسىن جۇرگىزۋدىڭ جولدارىن ۇيرەتەدى؛ اۋىل-شارۋالار ماشينەسىن قالاي جۇرگىزۋ تۋرالى ساباق بەرىلەدى. قىسقاسى، جەر باسقارماسى گۋبەرنەدە ەرەۋىل اگرونومدىق جۇمىسىن جۇرگىزەلى جاتىر.

●● سەمەي. گۋبەرنەنىڭ اتقارۋ كوميتەتى مەن گۋبەرنەنىڭ ساياسي بولىمى اۋىلدارعا بارىپ، بولىس-اۋداندا تۇرعى ماسەلەسىن تەكسەرىپ جاتىر. وكرۋگكە بولۋ جۇمىستارىن گۋبەرنەنىڭ جوسپار مەكەمەسى باسقارادى.

سىر-داريا

●● تۇقىم قارىزى. گۋبەرنەگە 238 مىڭ پۇت تۇقىم كەرەك ەدى، سونان 85 مىڭ پۇتى بەرىلدى.

وسى كۇن بۇرىنعى بەرىلگەن قارىزدارعى جيىۋعا كىرىسىلدى. بىلگىرى بەرىلگەن قارىزدارعى قاراتۋدا «بىر قالاي زا كىمىسسيسىز ستەر بولعان ەكەن، وسىنداي ستەردىڭ سوتقا كەلگەندەرىدە بار.

گۋبەرنەنىڭ اتقارۋ كوميتەتى تۇقىم قارىزى جايىنداعى ستەرىپ بولعان بۇرىنعى بەرىلگەن «جانا «ستىڭ بارىسى جونىندە اتقارۋ كوميتەتى ۇپارلاسىپ تۇرعىزدى، ەپ گۋبەرنەنىڭ سوت بەن پروكۋرورىنە تاپسىردى.

ۇيىمدىرۋ بولىمىندە «قارىز تۇقىمى ماسەلەسىندەگى قاۋلىلارىنىڭ ورىندالۋىن باقىلاۋ «سى جۇكتەلدى.

●● ماقتا ارزانداۋى. ۇمىت ەتىلاكتەر - ۇزىرە كەتەتىن ماقتا سەكسەنسى ەمەس داريا گۋبەرنەسىنىڭ ماقتا اۋدانىنا وتقان اسا تىرا كتەر جيناعان بولعان ەدى. ەگەر قولدا بولسا، سول ماشينەلەردەن پايدالانۋ كەرەك كەلمەس اق تۇر، «بىراق وسى كۇنگە شەيىن «الى كەلگەن جوق. قازاقستاننىڭ ۇزىرەك ماقتا مەكەمەسىندەگى و كىمدىنىڭ ماعلۇماتىنشا قاراعاندا تىرا كتەرلەر نوۋوروسسيسكىدەن شىققاندا كىرەدى. «بىراق سىر-داريانىڭ ماقتا اۋداندارىنا بەرىلەتىن تىرا كتەر ۇشاۋ اق؛ بىرەۋى ارىس اۋدانىنا، 2-ۋاشىسى شىمكەنتكە، ۇشىنشىسى تۇركىستانعا.

ورال

●● تۇقىم قارىزىنىڭ جيىلۋى. تۇقىم قارىزىنىڭ جيىلۋى بۇرىنعىسىنشا شابان. قارىز جيىلۋىنىڭ سوڭعى مەرزىمى - مارتتىڭ 15-ىندە بارلىعى 234 مىڭ پۇتى جيىلدى. بۇل بارلىق تۇقىم قارىزىنىڭ 70 پروسەنتى.

●● تىرا كتورشىلار ازىرلەنىپ جاتىر. 2-ىنشى كۋرسى - ورال اپرەلدىڭ بىرىندە تىرا كتور ايداۋشىلار ازىرلەيتىن ۇشىنشى ايلىق كۋرسى اشىلادى، بۇل ورالدا بيىلعى ەكىنشى اشىلىپ وتىرعان 2-ىنشى كۋرسى.

●● ورال. تەكە قالاسىندا جاڭادان ەلەكتر ستانسياسى سالدىرۋ ۇشىن 350 مىڭ سوم قاراجات جۇمسالادى.

●● ورال. گۋبەرنەدە ەكى ايدىڭ ىشىندە جۇتقان اۋرۋلار مەن 916 باس مال اۋرىعان. بۇلاردىڭ ىشىندە جازىلعانى 518 باس.

قابىرعا گازەتتەرىنىڭ جالپى قازاقستاندىق تۇڭعىش كورمەسى بولادى.

كاسىپشىلەر وداعىنىڭ قازاقستان ورتالىق كەڭەسىنىڭ اعارتۋ بولىمى كورنەكتى قابىرعا گازەتتەرىنە سىي رەتىندە 100 سوم تارتۋ ەتەدى.

قابىرعا گازەتتەرى بايگەسىنە «ئەمگەكشى قازاق» باسقارماسى 100 سوم سىيلىق ارنايدى.

قابىرعا گازەتتەرىنىڭ كورمەسىن ۇيىمدىرۋ كوميسسياسى قۇرىلدى.

واكەلەك پارتيا كوميتەتىنىڭ ۇگىت-ناسيحات بولىمى، قابىرعا گازەتتەرىنىڭ جالپى قازاقستاندىق تۇڭعىش كورمەسىن ۇيىمدىرۋ كوميسسياسىنا تومەندەگى جولداستاردى بەلگىلەدى: كوميسسيا اعاسى بايداليەۇلى، قاتىسۋشىلار: انيب، مۇشەلەر: شايپروب، الموكار ۇلى، قايىپ نازار ۇلى.

كوميسسيانىڭ كەڭەسى.

مارتتىڭ 29-ى كۇنى قابىرعا گازەتتەرىنىڭ جالپى قازاقستاندىق تۇڭعىش كورمەسىن ۇيىمدىرۋ كوميسسياسىنىڭ بىرىنشى ماجىلىسى بولدى. شايپروب جولداستىڭ قابىرعا گازەتتەرى كورمەسىنىڭ ماڭىزى جانا سىندەتى تۋرالى باياندامادىن تىڭدالعاننان كەيىن، كورمەگە ارناپ شىعارىلعان ساندارىن باسقادا گازەتتىڭ ۇشىم، ورگانىنىڭ سۇۋرەتتەرىن بۇرىن شىعارىلعان ساندارىدا كورمەگە قاتىستىرۋ تۋرالى قاۋلى ستەلدى.

ۇلگىلى گازەتتەرگە سىي بەرىلمەك.

قازاقستان ۇلكەنىندە شىعارىلىپ تۇرعان قابىرعا گازەتتەرىنىڭ ادەمى، كورنەكتىلەرىنە سىي رەتىندە بەرىلەتىن «ئەمگەكشى قازاق» باسقارماسى 100 سوم، «ساپ ستەپ» گازەتى 100 سوم، كاسىپشىلەر وداعىنىڭ قازاقستان ورتالىق كەڭەسىنىڭ اعارتۋ بولىمى 100 سوم شىعاردى. سىي تۇرى 4-5 جۇز سوم بولۋى مۇمكىن.

ورىنداردا تاپسىرادى.

واكەلەك پارتيا كوميتەتى، كاسىپشىلەر كەڭەسى، جاستار ۇيىمىنىڭ واكەلەك كوميتەتى ورىنداردا ۇيىمدارعا قات جازىپ، بارلىق قابىرعا گازەتتەرى جانا شىعارۋشىلار القاسى جالپى قازاقستاندىق قابىرعا گازەتتەرىنىڭ كورمەسىنە تولىق قاتىسۋلارىن ەسكەرتتى.

كورمەنىڭ ماقساتى ۋاقىتى.

كورمە، مايدىڭ 5 ىنەن (باسپا ءسوز كۇنى) ۇيەنىنىڭ 5 ىنە شەيىن بولادى، سول ۋاقىتتىڭ ىشىندە قابىرعا گازەتى، جۇمىسكەر، اۋىل تىلشىلەرى جايىنان پارتيا، كامسومول، وداق مۇشەلەرىنە باياندامالار جاساپ تۇرۋ شارالارى قاراستىرىلىپ جاتىر.

كورمە كوپتىڭ كوزىنە قويىلادى.

قابىرعا گازەتتەرىنىڭ كورمەسى بولادى ەكەن، جاقسى قويىلعان گازەتتەرگە سىي تارتىلادى ەكەن دەگەن قابار شىققاننان بەرى جەر-جەرلەردە كامسومول، پيانەر وداق ورىندارى، ۇلپىنار قابىرعا گازەتىن شىعارۋعا كوبىرەك كوڭىل بولە باستاعاندىعى سەزىلەدى.

الماتادا قابىرعا گازەتتەرىندە قاتىناسۋلارى كەرەك:

بۇل كورمە جالپى قازاقستاندىق، سوندىقتان اۋىلدارداعى جاستار، قوسشى، پارتيا ۇيىمدارى، وقۋ ۇيلەرى تاراپىنان شىعارىلىپ تۇرعان قابىرعا گازەتتەرىدە قاتىناسۋلارى ءتيىس.

قىزىل وردا قالاسىندا شىعارىلىپ تۇرعان بارلىق قابىرعا گازەتتەرىنىڭ باسقارمالارىنا

قابىرعا گازەتتەرى كورمەسىن ۇيىمدىرۋ كوميسسياسى، قىزىل وردا قالاسىندا شىعارىلىپ تۇرعان قابىرعا گازەتتەرىنىڭ باسقارمالارىنا، كورمەگە قاتىناسۋ ۇشىن الدىمەن كوميسسياعا تىركەلۋ كەرەكتىگىن ەسكەرتەدى.

تىركەۋ ۋاقىتى اپرەلدىڭ 10-ىنا شەيىن، ءار كۇنى ەرتەڭگى ساعات 9 دان 3 كە جانا تۇستەن كەيىن ساعات 5 دەن 8 گە شەيىن، «ساپ ستەپ» گازەتى باسقارماسىندا بولاتۇندىعىن بىلدىرەدى

كوميسسيا.

كورنەكتى قابىرعا گازەتكە سىيلىق رەتىندە «ئەمگەكشى قازاق» تىڭ جىلدىق كىتاپقاناسى بەرىلەدى.

ابدوللا - تورە

ابدوللانىڭ كەڭسەگە كەلۋىن اكتەپ تۇرعانداي اق قاتشى بالا جانىنا جەتىپ كەلدى.

- اءي! سىزگە ايتاتۇن ۇتىنىشىم بار ەدى. ءۇي ىشى كەدەي اكە-شەشەم كارى، جۇمىسقا جارايتۇن ادامى جوق. ماعان تالەمرۋ مەن وتىرادى.. ءبىراق دەم المىسقا شەيىن، ۇيدىڭ كەسىپىن دۇرستاپ بەرسەم دەپ ەدىم...

ابدوللا قاباعىن تۇيىپ كەرىپ قويدى.

- بالالىقتى قويىپ كەرەك قوي، الموەت جۇمىسىن ادام ءوز باسىنىڭ جۇمىسىنا ايىرباستاماي بولار. اكە-شەشەڭ ولمەس، جۇمىسكەرلى سەنىڭ بەر...

قارا پالكىنى اشىپ جىبەرىپ دەعاۋلارىندىڭ ىشىنەن ءبىر جاپىراق قاعازدى سۋىرىپ الدى. قىزمەت قاعازىنا جازعان زاپيسكە ەكەن. باس جاعىندا ەشتەڭە كوپ سوداع ەكەن ورىسشا جازۋ بادىراپىپ تۇر قازىنداش بەن جازعان ءسوزى مىناۋ:

مارجان!

مەنىڭ بيىل اماننىڭ ولگەنىن بىلەسىن عوي. كەمپىر-شال ءبىر جاعىنان، جەسىر قالعان. جەڭگەم ءبىر جاعىنان جىلاپ شاقىرتىپ وتىر. پەرىشتەنى ۇۋيا جيناعانىمى تالعانۋ. ءبىر ايلىق وتپوسكە الام. عوي دەيمىن. قاتىنىڭ بولسا دايارلا، ءبىرنىڭ جۇرەم...»

- مىناۋ زاپيسكەنى مارجانعا جىبەرىپ، - دەپ قاتشىعا ۇسىنادى...

* *

سارماتتىڭ ادىرنان اساتۇن قارا جول مەن ءبىر پاۋاتتى جەلدىرىپ كەلەدى، بۇل - ابدوللا. تازا اۋاعا شىققاننان سولىڭ كوڭىلى كوتەرىڭكى مايدىڭ اپاق شانى. ورتەگى كوك كەرىپ جاتقان كەلەگەن كوك كوزگە مەركەلەپ

الدەمەلەردى، الدە قايداعىلاردى ەسكە تۇسىرىپ كەلەدى... «ان سالادى. ولەڭ ايتادى:

«بالالىقتى، قاراتوعا كولىم دەپ ەم.
بايدالى ۇيدىڭ اتالىم دەپ ەم.
ءبىزدەپ قۇدايى تۋسا ءبىز تۋسلعان،
قالقا تاي مەن كەتەردە كولىمدەپ ەم...»

- سونى مەن افسالالدار تەقىلماقشى بولادى؟ - دەپ ابدوللا جانىنداعى ات ايداپ كەلە جاتقان كوشىرىنە قارادى.

- اقسالالدار نە قىلسىن. سەنى كۇتىپ وتىر.

- مارجان نە دەيدى ەكەن؟

- مارجاندا سەنى كۇتىپ وتىر. ءدورەمەنىڭ جۇزىن كورمەي كەتپەيمىن، اكەسىندە ايتپتى عوي...

ابدوللانىڭ ءوزى بولىسقا باستادى ابدوللانىڭ ءوزى قايدادان قالاعا كوشتى. وزى مەن زالىق جينادىن اقتاردى... ءبىر جاعىنان پارتيا مۇشەسى ەكەندىگى لەسىنەيدى. تالاي جينالىستاردا مەكى ادەت بەن كۇرەسۋ، ايەل تەڭدىگى تۋرالى شىعارىلۋ تۋرالى وكىش كەرىپ سويلەگەنى بار. ءوزىنىڭ وستىندە گۋبەرنانىڭ مۇشەسى...

اۋىل - الدىندا كۇن كۇرىنەدى. ۇياسىنا باتتۇعا جاقىنداعان، ورىستەن قايتقان مال قارا نور مە بولىپ اۋىلدارعا ۇستىن انىپ كەتكەن.

وردادامى بوزۇيگە كەلىپ تۇقتاي قالدى.

- قاراشىعىم بىسەن، سەن ساۋ كەلدىڭ بە؟!

دەپ شەشەسى كەلىپ بەتىنەن سۇيدى.

قارا ورالالىعى باسىنا بۇس سالعان، قىزىل شىرايلى جاس ايەل اۋدىن باسىپ كەلىپ الداسىنىپ. بۇل - جەسىر وتىرعان جەڭگەسى مارجان بولاشاسى بەلىنەن، ەكى شەلەك ءسوتتى كوتەرىپ، بىيە اعىتقان كەلىنشەگى جانىنان وتىپ كەتتى. اماڭ ماسابادى. ەتەسىنەن ۇيالدى. كوزى جاۋتاڭداپ قاراپ قانا وتتى!..

كۇن جۇما ەدى. ۇيگە كىرىپ وتىرىسى مەن شەشەسى داستار قانعا جابىستى:

- بۇگۇن شەلپەك نان پىسىرتىپ قاراعىم ءتيى بەرسىن قاداۋىپ دەم كەلەدى عوي دەپ سامادا الدىرىپ قويىپ ەم. قۇران وقىپ جىبەرۋ دەدى.

قاماقتى «ءبىر كىرىپ الىپ» ابدوللا قاموۋز.. «نى جىبەردى..

* *

كۇن باسىنىڭ تومەن تۇسىپ، سالقىن سامال ەسە باستاعان. اۋىل سىرتىندا الا قوتان وتىرعان ءبىر تالاي ادام.

- .. زالىق جاعىن بىزدەن ۇيرەنبەيسىن عوي، ءبىراق قازاقشىلىقتىدا قالدىرىپ بولمايدى. «اعايىنعا جەڭگە مۇرا» دەگەن ءسوز بار. جەلدەن كۇتەتۇن بايانى زامان جوق، دەپ تەلىۋ ءبىر جاعىنان مازانى الىپ بارادى. ۇلدىڭ ۇمىت ەتىپ، كوز تىككەن بالاسىن، ءبىر جۋاسا ەلدى سىيلار، اتا-اناسىن جىلاتپاسى دەگەن ۇمىت بەن شاقىرتىپ «دەپ - دەپ تاكىپاي وتاعاسى ءسوزىن باستادى.

جينالىپ وتىرعاندار مادەنىڭ بايى مەن سىيلارى. ءبارىدە «دوستىق» ءسوزدى ەرىن ايتىپ شىقتى.

- قاراعىم، مىنا اقسالارعا نە ايتاسىن، قاراعىم! - دەدى شەشەسى. ابدوللانىڭ جىبەرىپتى.

- بار ەكەلە! اتا بالاسىمەن عوي. وركەنىڭ وسسىن! كورپەلە - رالىق ۇلايىپ، ۇيبرلى - ۇيبرلى - بولعداردا، دەپ بەت سىپاپ تى.

ۇي سىرتىندا ەكى-ۇش ايەل مەن ىشىندە مارجان «تور ابدوللانىڭ كوزىنە - كوزى ۇشىسكەندە جىلمىيىپ كۇلدى. «تىشتى ورىنىپ جىبەرگەندەي بولدى...

تۇسەكتىڭ ۇستىندە ابدوللانىڭ كەلىنشەكتى سولقىلداپ جىلاپ جاتىر.

- اي، مىناسى نەسى.. اقىمسىز ەكەن عوي!؟..

- بەنى تالمەنگەر نە كە جىلايسىڭ، جىلعىز بايىڭدى جوقتايىن دەپ جۇرسىن بە؟! - دەپ كەمپىر شاپتىقتى.

باسىن كوتەرمەدى. ابدوللاعا قارادى. كوز جاناسى تولعان جاس، ءسوز ايتا المادى...

ەرتەڭىنە ابدوللا مارجانعا مىناداي قات جازدى: «... مەنىڭ ساليبى ەكەنىمدى ءوزىڭ بىلەسىن عوي كوب. تىڭ تالقىسىنان شىعا المادىم...»

بىسىندا اسىلىپ تۇرعان مارجان بەتىنەن ءسۇيىپ الدى...

ابدوللانىڭ ۇستىنەن ماتەريال كوبىيە باستادى: ەكى قاتىن الدى؛ اۋداندىق سوتتا ءبىر ايىپكەر كەلدى قورعاپ ءبىر ساعات سويلەۋ ۇشىن 150 سوم اقشا الدى. سوتتى بولعان ۋرىلارعا انىكەتتىك قىلىپ، كوبىن بوساتترعان. باسقا جۇمىستارى وداندا سوراقى. جالا ۇشىنان جالاماسۋلار ءوز الدىنا. ەلدىن «تورە» دەگەن اتىدا الدى...

ماتەريالى انىقتالعان سوڭ پارتيادان قۋىلىپ سوتقا بەرىلدى. تەكسەرۋ كەزىندە تۇرمەگە كىرىپ دە كەتتى.

اۋىلى جوسالى كولىندە ەكى قاتىنى مەن شەشەسى ەرتەڭدى - كەش داۋىس قىلادى:

«كوبەلەك كىيگەنىم قوس ەتەك قالقاتايى ءبىر كەلىپ كەت. دوسقا كۇلكى، دۇسپانعا تابا قىلدى اۋ قۇدىرەت... ما لا ي.

وسى باستان قام ەتىلسىن.

وسى كۇنى تورعايدىڭ ۇيەزدىك بولىمىندەگى قارامىعىندا قالادامىسى، دالادامىسى بارى 29 مەكتەپ بار. ونىڭ: 28 ى 1 باسقىش، 1-ۋى 7 جىلدىق. 28 - 1 باسقىش مەكتەپتىڭ 3 - ۋى جانا 7 جىلدىق 1 مەكتەپ تورعاي قالاسىندا. قالعان 25-1 باسقىش مەكتەپ ەلدە.

جوعارىدا ايتىلعان 29 مەكتەپتىڭ قالادامىسى بولماسا، دالادامىلارىندا ۇزدەرىنە ارنالعان مەكتەپ ۇيلەرى جوق. سوندىقتان مەكتەپ بىيىل مەرقىمايدىڭ اۋىلىن قىستاپ شىعۋ، ەكىنشى قىس مالدىبايدىڭ اۋىلىن پايلاۋىدا مۇمكىن.

وقىتۋشى بالالارىن (اسىرەسە كەدەيلىرى) ۇقىتۋعا بىتالى. مەكتەپ سايىن شاكىسى 30-40 بالا بار. ءبىراق مەكتەپ ءۇيى جوق، ساباق باستار كەزدە، 10-15 كۇن ساباعىپ جۇرىپ بالالاردى وقىتۇۋن باس پانا ازار تاپاماز، ونداعا كوڭىلعا كىرەتىن ەمەس. مەكتەپ قۇرالى: ۇستەل، سكامەيكە، قارا تاقتا دەگەن زاتتاردى بىلمەيمىز. بالالار انا ءۇيىن وتىرادى، استارىنا توسەيتۇن توسەكتەرى بارىندا كيىمى جونىندا ءشۇبە.

وقۋ قۇرالى 5-6 بالاعا بىر ۇۋەن تيىسە تيەدى، تيىسپەسە ولعا جوق. وقۋ بولىمىنەن سۇراماق دەجوق دەگەن جاۋاپ الامىز، بولسا سانىپ الۋعا وقۋشىلار داين. ءبىراق الار جەر جوق دەكەن.

وسىنىڭ ءبىر وتىرىگى جوق. ول جينالىس وزگەن كوز سەنتيابر ايىندا بولعان، سول قالىپ. بەن ەلدەگى مەكتەپتەر بۇل قىستى تامى وتكىزىپ وتىر.

قىس ءوتتى، جارقىراپ جاز كەلدى. الدىمىزدا تامى وقۋ جىلى بار. كۇن بۇرىن قام ەتىلمەسە ەلدەگى مەكتەپتەردىڭ وندامى وقىتۋشىلاردىڭ كورەتۇن كۇنى تامى جوعارىدا ايتىلعانداي بولا بەرمەك.

سونىڭ ۇشىن، ەلدەگى مەكتەپتەردىڭ سالدىن كوبەيتكەندىگى «ماز بولماي، ساپاسىن ارتتىرۋ رەتىندە ۇيەزدىك وقۋ بولىمى وسى باستان مىناداي قام ەتۋى كەرەك:

1) وسى جاز، تورعاي ۇيەزىندە، بولسا ەكى بولىستا، ەكى بولىستىق مەكتەپ ءۇيى سالدىرۋسىن. ونىڭ ۇشىن:

ا) الدىن - الا ەلدە ۇگىت جۇرگىزىلىپ ونان كەيىن مەركەزى جاردەم جيناپ السىن.

ب) وسى ەكىن ماۋسىمىندا ءار بولىستا مەكتەپ پايداسىنا دەپ ەكىن ەگىزىلسىن.

ۋ) جاڭادان سالىناتۇن مەكتەپ پايداسىنا جيىلعان اقشا ياكى باسقا زاتتار سوملىعى ءبىر جەردەن، ءبىر قولدان، بيىل سالىناتۇن ەكى مەكتەپكە جۇمسالسىن.

گ) ۇيەزدىك اتكوم ارقىلى جوعارعى ورىندار مەن تىلدەسىپ بۇل جۇمىسقا جاردەم سۇراسىن.

2) گۋبەرنەنىڭ ياكى قازاقستاندىق باسپا ءسوز بولىمدەرى بولماعا «ءبىلىم» دۇكەندەرى مەن قاپارلاسىپ تورعاي قالاسىندا «ءبىلىم» دۇكەنى اشۋعا شارا قارالسىن. ەگەر «ءبىلىم» دۇكەنى اشۋعا ىرەتى كەلمەسە، ولاردان كەرەكتى كىتاپتاردى الدىرىپ، ۇيەزدىك بىرىۋ مەكەمەسى ارقىلى وقۋشىلارعا ۇلەستىرىلسىن.

وقۋشى جوق، مەكتەپ ادەت قىلىپ وتىرا بەرگەن مەنەن بولمايدى. ءۇيسىز، قۇرالسىز وقىتۋشىلار مەنەن ساۋاتسىزدىقتى جويۋعا بولمايدى، تورعاي ۇيەزىنە، بۇل بىرىۋ ۇشىن ەمەس.

ەڭبەكشى قارا شارۋانىڭ بالالارى قوعاما لايىقتى مەكتەپ جاساۋ قامىنا كىرىسەتىن ۋاقىت.

ناۋ تورعاي.

قوسشى ٴتىرشىلىگى.

اقتوبە گۋبەرنەسىندە «قوسشى» ۇيىمىنىڭ ەڭگىزى سالىندى

ٴۇشىنشى سەزدەن اۋداريم

بەرگەنە نازار سالىڭىز

ۆرال گۋبەرنەسىندە بولىس جۇمىسى

شارۋالار مەن اگەنتتەر

وزىڭ وردا ماكتەسىنەن

ٴۇيىس سەدەبىنەن ادەت ٴشىقتى.

اسات بەن اسات ۇلى.

قاي اۋىل ەكەنىن بىلمەيمىن، قىزىل وردا بولىسىنداعى اسات دەگەن باي اشارشىلىق جىلى اقتوبە جاقتىڭ 13 جاسار ٴبىر قىزىن توقال ەتىپ ساتىپ الادى. بالاسىنىڭ مالاي قاتىنى بولماي، ٴارى بالا باعۋعا كەرەك بولىپ سول توقالدى بىيىل قىس ىشىندە قىزىل ورداعا اكەلىپ تاستايدى.

اسات وتاعاسى3ايدا ٴبىر كەلىپ قالىپ بىلمەيدى. توقالدىڭ اساتتىڭ قولىندادا، بالاسىنىڭ قولىندادا كورگەنى قورلىق بولادى.

وسىلاي جۇرگەندە، الىنەن كەلگەن، ٴوزىن اسراپ وسىرگەن شەشەسى مەن ٴبىر ونىڭ تۋىسقانى جولىعىپ مۇڭىن شاعادى، جىلايدى، ايرىلىسى كەلەدى. بۇلار ايىبىندا رىنىڭ ۇيىنە اپارىپ، ارتىنان مەكتەپكە ورنىنا اسات ۇلى ىزدەپ كەلەدى. ٴوز پالەن سوم اقشامدى ۇرلادىڭدار، دەپ ايەل مەن اعاسىن قاماپ وتىرىپ 2 ٴنشى ماقىلىق بولىسقا كەلتىرىپ جاۋاپ الادى. ارادا قانشا سىر وتەدى. بۇلاردىڭ جۇمىسىن سوتقا جىبەرمەكشى بولعان ەدى، ٴالى دەرەك جوق.

ەركەۋدىڭ باسى قاسىندا اسات ۇلى بولادى، وسىنداي داۋعا كىرىپ ولادى ەكەن اۋ:

قىسقاسى سورلى ايەلدەردىڭ باسىن تاعى بايلادى، رۇقساتسىز مەشىتقا ايداسا شىعا الماي ٴجۇر. بۇل جونىندە ايەلدەر بولىمىنە ٴبىر نەگىز ارىزدا بەرمەكسىز كەتىپ وتىر.

ٴتيىستى ورىندار وسىنى مۇراعات ەتكەنى ەدى!

كوركەن.

* * *

تىلشىنىڭ ٴوزى ۇياتىلى جەرلەرىندە ولى قورعالاتىن ايلىقتارىن اقتاپ قويسا، وسى يسپولكومىنە اعىمدىق قاعاز جاعىرافىن اشىپ، ۇيىمدارىن ولاردىڭ تارتىبىن، ٴتارجىمان تالاپقا قولداۋى كەرەك.

ٴتىلشى تىزىمى: تۇرالى، جامىش، شالعىنشا، ٴتارتىپتىڭ بوگەلۋ، ٴتىلشىنىڭ جاعدايى، بۇلاردىڭ قولىنان كەلۋى ۇيىمدارىن وسىنداي ٴتىلشى ۇيىم قويا الماي، قايدا ٴتىلشى جيىلىسى كورىلدى، وسىنى بەرىپ ءبىز ءتارجىمان ۇيىم جاعدايىن بىلدىك.

كوركەن، ٴنالوك تۇۋرالى قونى ساندىرىلاتىن جەركە جەر ولشەۋشى جەردى، سۋىن ولشەپ جانا قالىقتىڭ مەنەن الىپ قالىق شارۋاسىنىڭ كوركەيۋىنىڭ قامىن جەپ جوبا جاسايدى. ول جوبا جوعارعى ٴتيىستى كەڭسەدە قايتا قارالىپ ساناقتان ٴوتىپ بەكىلەدى. سودان كەيىن نالوكتان بوساماق.

اۋرىبەت ۇلىنا:

قالا قالقى جەر الىسى كەلسە قالىق قاۋقۋزەن سۋبلەسۋى كەرەك. ەگەر دالادان الىپ قونىستانىپ بولسا، ۇيىمداسىپ ۇيەزدىڭ جەر كەڭسەسىنە ارىز بەرىپ ونىڭ جاردەم قامازى مەن شىمكەنتتەگى ماسكەۋدەن كەلگەن توتەن جەر كەڭسەسىنە جىبەرۋ. ٴتيىستى سەبەبى: جەتى - سۋ جانا سىرداريا گۋبەرنەلەرى قونىستاندىرۋ ٴبۇرتاندە سوعان قارايدى.

جاردەم تۋرالى سۇراۋ ٴجۇرمەلى بىلدى ۇلىنا بەرىلگەن جاۋاپ:

ۇيسىنباي وشىعا ۇلىنا:

1 - ٴنشى سۇراۋعا ادامى ارناپ جەر كەسىپ جاڭا جول مەن قونىستاندىرىلادى.

2 - سۇراۋعا - كوشپەلىلەردىڭ ٴوز ىقتيارى قاي ٴتۇردە ورنالاسسىن دەسە دە بولادى.

3 - سۇراۋعا ٴوز بەتىنشە قونىستانۋعا بولمايدى. ول ساناققا المايدى. جاردەم تۋرالى سۇراۋ تىزىمىنا جۇمارتەكدان قارالسىن.

4 - سۇراۋعا - جارتى كوشپەلى ورنالاسقاندار وزدەرىنە بەلگىلەنگەن جەرلەردە جايلاۋعا شىعىپ قىس قىستاۋىن قىستاۋعا بولادى.

5 - سۇراۋعا - سىرداريا گۋبەرنەسى قونىستاندىرۋ تۋرالى شىمكەنتتەگى ماسكەۋدىڭ ايرىقشا كەڭسەسىنە قارايدى. ازىر پلاندا (جوباسىندا) بۇل ۇيەز كىرگەن جوق، كەلەر جىلى كىرۋگە مۇمكىن.

* * *

تىلاۋعا تۇسكەن ٴتىزىم قاعاز.

قىزىل وردا بولىستىق اعاسى ٴار اۋىلدىق كەڭەس اعالارىنا سايلاۋدان بۇرىن قول استىندا سايلاۋعا قاتىسپايتىن ادامداردىڭ ٴتىزىمىن بەر دەپ بۇيرىق بەرەدى.

8-7 اۋىل كەڭەس اعالارى مەن قوسشى ودافتارى جينالىپ وتىرىپ 2 ٴنشى بۇرتەكلىنىڭ، 34 - ادامنىڭ ٴتىزىمىن بولىستىق سايلاۋ كەمسيەسىنە جىبەرەدى. بولىستىق سايلاۋ كەمسيەسىنىڭ اعاسى جۇسىپبەك ۇلى قامزا جولداسى جينالىستا قارالسىن دەپ ۇستىنە تارتىپ سالىپ، قاعازدى كەڭسەدە قالدىرادى. سول ٴتىزىمنىڭ ىشىندە بەلگىلى اق ٴيشاننىڭ ٴۇرنى راقماتوللا ايتىلەۋ ۇلى دەگەن بار ەكەن. ٴتىزىم بولىس كەڭسەسىنەن شىعىپ كەتىپ راقماتوللا ٴمۇرتنىڭ قولىنا تيەدى. راقماتوللا قۇقۇقتان ايىرىلعاندارى شاقىرىپ وسىرعان ادامدارى تاعدىرىپ ورناسىنا قاعاز جوقتارىنا جىبەرەدى. 8 - ٴنشى اۋىلدىق كەڭەس اعاسى مۇسانىڭ تۇرۋلى بارىپ قاعازدى سۇراسىنىپ وتىرىپ الىپ الادى، قايتادان بەرمەيدى. جۇرت جايىلا سۇراپ بەرمەگەن سوڭ اۋىلدان تارتىپ الىپ قاشى بولىپ جاتادا بىرسۇلەر ايىرىپ الدى. مۇسانىڭ قاشىپ قوتىلعان قاعازدى جوعالتىپ: «مەن بەن اكەلىپ بولىسقا تاپسىرىپ وتىر» قاعاز بولىس كەڭسەسىنە شىعىپ كەتىپ جينالىستا قارالماي قالعان. 34 ادامنىڭ ٴتىزىمى ٴاز مەس. ٴار قايسى ٴار اۋىلدىڭ قوجاسى. سايلاۋ ۋاقىتىندا ۇرلانىپ قالعان ٴتىزىم بولىس كەڭسەسىنە جاتاداعى ٴتۇسىپ، ٴتىزىم سوعان قارا - عاندا راقماتوللا مولدانىڭ يا جاقىن يا ەلىڭگى بولىس ماڭىندا بولسا كەرەك.

ٴوزىم

قازاقستان اۋىل شارۋا-شىلىق ورمان - توعاي جۇمىسكەرلەرى وداعىنىڭ ورتالىق باسقارماسىندا

بۇيرىق قاتە تارالىپتى.

قازاقستان اۋىل جۇمىسكەرلەرىنىڭ بۇل كۇزگە شەيىن جالداۋشى مەن ارالارىندا قاعاز جۇزىندە شارت بولماعاندىعىنان كوبىنىڭ جالداۋشىدا اقىسى كەتىپ جۇرگەنىن سەكەرىپ الىپ، اۋىل شارۋاشىلىق ورمان - توعاي جۇمىسكەرلەرىنىڭ ورتالىق باسقارماسى جەر-گىلىكتى بولىمدەرىنە جازعى جۇمىسقا الۋعا كىرىسىندە قايى قالعاي شارت قاعازسىز جالداۋشى بولماسىن دەپ بۇيرىق قات تاراتىپتى.

الىپ مەن جۇمىسكەرلەر ەكەۋگە بەرىسپە دەپتى

قازاقستانداعى بۇرىنعى اۋىل شارۋاشىلىعىنا جاردەم بەرەتۇن ورتالىق مەكەمە جابىلاتۇن بولعاندىقتان بۇل مەكەمەنىڭ بولىمدەرى بۇرىشتارىن تولە-كەندە الىپ مەن سول مەكەمەدە جۇمىس ىستەگەن جۇمىسكەرلەردىڭ ەكۋىنە افسىن تولەسىن دەپ قاۋلى شىعارىپتى.

جيىعان - تەرگەن.

107 گە كەلگەن جۇمىسكەر

پەتروپ گۋبەرنەسىندە ٴسەۋرو - رولۇكىن دەگەن 107 جاستاعى اۋىل شارۋاسى لەنىنگرادتا فيزيكا كۇشى تەرالىپاي تاراپ قىزمەتىن وكىمى اتقارعانى ٴۇشىن ۇكىمەت قورمەتتەپ كيىم - كەشەك ٴبەرىپ ۇيىنە جىبەرگەن.

قاۋىننان قانت جاسايدى.

امەريكا قاۋىننان قانت جاساپ جاتىر، قاۋىن قانتى وسى كۇنگى قانتتان ارزانعا تۇسەدى ەكەن.

قاۋىننىڭ ۇرىعىنان ٴتاتتى ماي جاساپ ۇزىنەن قانت جاساپ، قابىعىن مال سەمىرتەتۇن تاماق جاسايدى. ٴبىر قاۋىننان 3 ٴتۇرلى قيمىلتى زات شىعارادى.

جىلدىق بۇجەتى 4 ميليارد

س. س. س. ر. دىڭ قالىق كەمسەرلەر وداعىنىڭ 25|26 جىلعى بۇدجەتىنە كىرىسى 4 ميليارد سوم راسقوتى 3 ميليارد 9 ٴجۇز ميليون ەكەن سوندا ارتىپ قالاتۇنى 100-ميليون سوم بولادى.

باسقارما جاۋابى.

كۇل قالىشا - اتى - ٴجونىڭىز ايتىلماعان.

ەقازاقشا بىلمەيمىز... دەپ جازىلۋشىنىڭ اتى - ٴجونىڭىز جازىلماعان. باسىلمايدى.

جارمىمبەت ۇلىنا - دىرادار كوم - ٴسىسە تۇۋرالى جازعانىڭىزدىڭ ٴبىرىنشى ٴبولىمى الىندى. ەكىنشى بارە دەگەن ەكىنشىسى جىبەرىپ كورىڭىز. قالىقتىڭ كەزگە قاراي كورەمىز.

قرابوشىلار - جازۋشىلارىڭىزدان ەشى تارسە ٴتۇسىنىپ بولمادى.

ە. ٴبىلال ۇلىنا - سەمەيدەگى زاڭ كورسى تۇۋرالى ٴبىر باسىلعان. سىزدىكى باسىلمادى.

ماقتاپ ۇلىنا - ەتال سۋاتتى ۇ تۇۋرالى بۇرىن جازىلىپ جۇر ەدى.

تورە نيياز ۇلىنا - وقۋ كەمە - سىرەتىنە جىبەرىلدى.

شام ۇلىنا - اقىولا ۇيەزىنىڭ سوتىنا جىبەرىلدى.

وتەباي ۇلىنا - ورتالىق اتكومعە جىبەرىلدى.

ەسەنشى ۇلىنا - ورتالىق اتكومعە جىبەرىلدى.

بامار ۇلىنا - ورتالىق سوتقا جىبەرىلدى.

ٴايىراقىمجانۇلى اسقارعا باتصال - دىڭ توتىنسىن جەرگىلىكتى اتكومعە ايتىپ وقۋ تۇۋرالى جازعانىڭ وقۋ كەمسەرىنىڭ جىبەرىلدى.

ارقا بالاسىنا - زاڭ كورسى تۇۋرالى ٴبىر نەمەسە جازىلعان ەدى. سىزدىكى زاڭ كەمسەرىنىنە بەردىك.

كەزبەگە - ادرەسىڭ، اتى جازىلماعان باسىلمادى.

ە. تۇياقباي ۇلىنا - قولىڭىزدان ٴتىس كەلسە، ورنىنا الادى ەدى.

ٴتىلەۋ قامىس ۇلىنا - سىزدەن 23 كىسىنىڭ ادرەسى الىندى. گازەت جىبەرىلدى.

دوسمىرزا نۇرپەيىس ۇلىنا - سەنىڭ 9 كىسىنىڭ ادرەسى الىندى. گازەت كەشىكپەي جىبەرىلەدى.

م. الپىسباي ۇلىنا گازەتكە جىلدىق 5 سوم 50 ٴتيىن تولەگەن ادام، كۇزدەلىك گازەت الاتىنىڭ ۇستىنە 24 كىتاپ الادى. جىلدىق الۋشىلار كىتاپقا بولەك اقشا تولەمەيدى. گازەت جىبەرىلدى.

ەم. ۇلىنا - ولەڭدەرىڭ باسىلارلىق ەمەس.

ٴساتباي ۇلىنا - ٴبىر قاعازدى ەكىنشى رەت جازىپ وتىرسىز، اۋەلگىدەگىڭ باسىلعان كۇتەتۇنگىڭىز كەرەك.

ماسى تىلشىگە - ادرەسىڭىز، اتى - ٴجونىڭىزدى انىقتاپ جازباعان سەبەپتى باسىلمادى.

ماعادى مۇسىقابەت ۇلىنا - زاڭ كەمسەرىنە جىبەرىلدى. سولاردان الىنعان جاۋابىن باسارمىز.

ۋاقىتشا شىعارۋشى: مايلى ۇلى بەيسەمبەت.

Вр. редактор: Б. Майлин.

Казглавлит № 167 Тираж 7350 экз.